

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

בקשה 100

לפני כבוד השופט אביגדור דורות

<p>בעניין</p> <p>עמותת תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ החיים (בפירוק)</p>	<p>ובעניין</p> <p>הקדשות תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ-חיים</p>
<p>ובעניין</p> <p>רונן מטרי, עו"ד בתפקידו כמנהל מיוחד של עמותת תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ החיים (בפירוק) ונאמן ההקדשות לתלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ החיים</p>	

נגד

המשיבים

1. יוסף טוקצ'ינסקי
2. צבי אריה טוקצ'ינסקי
- ע"י ב"כ עו"ד שי בר ניר
3. נתנאל לינדר
- ע"י ב"כ עו"ד יששכר בר הלל
4. יוסף שחור
- ע"י ב"כ עו"ד יעקב אמסטר
5. חיים טוקצ'ינסקי
- ע"י ב"כ עו"ד שי בר ניר

ובעניין

רשם העמותות
ע"י ב"כ עו"ד מריאן לייטס לביא

ובעניין

רשם ההקדשות

ובעניין

כונס הנכסים הרשמי – מחוז ירושלים
ע"י עו"ד תהילה ביטון שמש

החלטה

- 1
- 2 לפניי בקשה למתן הוראות מטעם המנהל המיוחד בגדרה מתבקש בית המשפט להורות לחמשת
- 3 המשיבים להשיב לעמותת תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים (בפירוק) (להלן : **העמותה**)
- 4 כספים ששולמו להם שלא כדין. המשיבים העלו טענות מקדמיות אשר יידונו בהחלטה זו.

5

6

7

הבקשה למתן הוראות

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

1. מוסדות עץ חיים הם ממוסדות החינוך החרדיים הוותיקים בירושלים ומנוהלים באמצעות העמותה המנהלת את מוסדות החינוך השונים ובמקביל מנהלת את הנכסים שהמוסדות הם נהנים שלהם, הכוללים בעיקר נכסי הקדשות.
2. על פי הבקשה, אחד הנכסים העיקריים של המוסדות הוא חברת נווה שמחה בית אבות קריית מטרסדורף בע"מ (להלן: **נווה שמחה**) אשר נרכשה בשנת 2009 כחלק מהתמורה שהגיעה למוסדות עבור מכירת זכויות המוסדות בבית המדרש ההיסטורי שלהם ברח' יפו 115 בירושלים. נווה שמחה מוחזקת בשרשור על ידי נאמני ההקדש על שם יהושע בן חנן שלנק, שמואל בן דוד שפיצר וולף בן זיסל שוחר (להלן: **הקדש וולף**). אופן ההחזקה בנווה שמחה הנו בשרשור, דרך מספר חברות, כולל שתי חברות פנמיות שמניותיהן רשומות על שם חלק מהמשיבים. נווה שמחה מפעילה בית אבות בשכונת קריית מטרסדורף בירושלים. נווה שמחה מחזיקה בחברה נוספת – נווה שמחה נכסים והשקעות בע"מ (להלן: **נווה שמחה נכסים**), אשר החזיקה בחלק מהמקרקעין הידועים כמתחם למל – גוש 30066, חלקה 30, ברח' ישעיהו 13 בירושלים (להלן: **מתחם למל**). המקרקעין נרכשו על ידי המוסדות (על ידי העמותה ועל ידי נווה שמחה נכסים יחדיו) בשנת 2011, כאשר חלקה של נווה שמחה נכסים במתחם למל נמכר בשנת 2013.
3. על פי הבקשה, המשיב 1 כיהן כחבר ועד בעמותה החל משנת 1996, כנאמן בחלק מהקדשות עץ חיים שנהלו על ידי העמותה לכל המאוחר משנת 2008, וכדירקטור בנווה שמחה משנת 2010. המשיב 2 כיהן כחבר ועד בעמותה החל משנת 1982, כנאמן בהקדשות לכל המאוחר משנת 2000 וכדירקטור בנווה שמחה משנת 2010. המשיב 5, בנו של המשיב 1, לא היה חבר ועד העמותה או נאמן בהקדשות, אולם הוגדר בדיווחי העמותה, לכל הפחות בחלק מהתקופה, כנושא משרה ובהגדרת התפקיד כ"מזכיר". משיב זה כיהן כדירקטור בנווה שמחה החל משנת 2014.
4. בדיון שהתקיים ביום 30.9.21 התברר כי המשיבים 3 ו-4 לא ידעו על הדיון ולא התייצבו לדיון הנ"ל. כתוצאה מכך הוחלט, בהסכמת יתר הצדדים, כי הדיון יתקיים אך ורק בעניינם של המשיבים 1, 2 ו-5 ובמידת הצורך ייקבע דיון נפרד בעניינם של המשיבים 3 ו-4.
5. בבקשה פירט המנהל המיוחד את הסכומים שמשכו המשיבים מהמוסדות כדלקמן:
המשיב 1 – תשלומים מנווה שמחה בסך כולל של 3,072,622 ₪ (עלות מעביד).
המשיב 2 – תשלומים מנווה שמחה בסך כולל של 905,736 ₪ (עלות מעביד).
המשיב 5 – תשלומים מנווה שמחה בסך כולל של 1,105,368 ₪ (עלות מעביד) ותשלומים מהעמותה בסך כולל של 708,716 ₪ (עלות מעביד).

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

6. על פי הבקשה, חל איסור על תשלום שכר לחבר ועד עמותה ואיסור זה חל על כל התקשרות של חבר הוועד עם העמותה שכתוצאה ממנה תתקבל בידו תמורה, ובכלל זה מתן שירותים עקיפים דרך חברת בת. כמו כן, נטען כי תשלום שכר לחבר ועד שאינו גמול ישיבה או החזר הוצאות וכן תשלום לעובד העמותה שהינו מעבר לסביר, עשוי לעלות לכדי חלוקה אסורה על פי חוק העמותות, התש"ס-1980 (להלן: **חוק העמותות**). נטען כי התשלומים למשיבים מנווה שמחה נעשו במטרה לעקוף את הוראות חוק העמותות, כאשר המשיבים היו מודעים לאיסור על תשלום שכר לחברי ועד וכי הכספים ששולמו להם מהמוסדות, ובעיקר מנווה שמחה, נועדו לעקוף הוראות אלו. לטענת המנהל המיוחד, המשיבים לא עבדו באופן ממשי בנווה שמחה ובוודאי שלא בהיקף המצדיק את הסכומים שמשכו מנווה שמחה. עוד נטען בבקשה כי התשלומים למשיבים לא אושרו על ידי האסיפה הכללית והוסתרו בפועל מרשם העמותות. לאור האמור, מתבקש בית המשפט לחייב את המשיבים להשיב למוסדות את כל הסכומים ששולמו להם שלא כדין, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום קבלתם על ידי המשיבים.

הטענות המקדמיות

7. מטעם המשיבים 1, 2 ו-5 הוגשה תגובה בכתב ובגדרה הועלו על ידם מספר טענות מקדמיות. ראשית, נטען כי יש לסלק את הבקשה על הסף שכן המחלוקת בין הצדדים אינה מתאימה להתברר במסגרת בקשה למתן הוראות בפני בית המשפט של חדלות פירעון. שנית, נטען כי יש לסלק את הבקשה על הסף מחמת העדר עילה, לאור העובדה כי נווה שמחה היא זו ששילמה את הכספים למשיבים ולא העמותה. שלישית, נטען כי יש לסלק את הבקשה על הסף מחמת התיישנות שכן המנהל המיוחד דורש החזר כספים ששולמו החל משנת 2010 ועד לשנת 2014, שהם רוב, אם לא כל, הכספים ששולמו למשיבים על ידי נווה שמחה. רביעית, נטען כי הסמכות לדון בתובענה אינה של בית המשפט של חדלות פירעון אלא של בית הדין לעבודה, שכן מדובר בבקשה להחזר שכר עבודה ששולם.

8. להלן נדון בטענות המקדמיות הנ"ל ותחילה בטענה בדבר אי התאמת ההליך של בקשה למתן הוראות לבירור התובענה. לטענת המשיבים 1, 2 ו-5 (להלן: **המשיבים**), בירור המחלוקת לגופה מחייב בירור עובדתי מורכב וכי ניהול ההליך בדרך מקוצרת יגרום להם עיוות דין ויפגע בזכויות הדיוניות והמהותיות שלהם. בתגובת המנהל המיוחד לטענות המקדמיות נטען כי בין הצדדים אין למעשה מחלוקת עובדתית, בוודאי שלא מורכבת, וממילא אין צורך בבירור עובדתי מן הסוג שאינו נדון כדבר שבשגרה במסגרת הליכי חדלות פירעון. עוד נטען כי אין בניהול ההליך בדרך של בקשה למתן הוראות בכדי לפגוע בזכויות דיוניות של המשיבים, לאור העובדה שאין מחלוקת עובדתית של ממש בין הצדדים. המנהל

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

המיוחד אף טען כי בירור הסוגיה נדרש לצורך ביצוע יעיל ומהיר של הליך הפירוק; כי
הסכום שהמשיבים נדרשים להשיב למוסדות הינו משמעותי; וכי הבקשה מבוססת, בין
היתר, על סעיפים 373 ו-374 לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983 (להלן: **"פקודת
החברות"**) ומדובר בעילה ייחודית להליכי חדלות פירעון הנמצאת בליבת ההליך.

9. הכללים הנוגעים לשאלה בדבר התאמת ההליך של בקשה למתן הוראות מטעם בעל תפקיד
כנגד צדדים שלישיים נדונו לאחרונה בע"א 3284/19 שיף הזנפרץ נאמנים (2004) בע"מ נ'
יוסף בר (31.1.21) (להלן: **"עניין שיף הזנפרץ"**).

10. להלן סיכום ההלכה בעניין זה (פסקה 16 של פסק הדין בעניין שיף הזנפרץ):

**"כפי שהוסבר בפסיקה, ההליך של מתן הוראות "נועד ביסודו לשמש
מסגרת יעילה ומהירה אשר בתחומה פועל בית-המשפט כמנחה וכמפקח
על פעילותם של נושאי תפקידים שונים [...] לצורך כך נדרש קיומו של
הליך מקוצר אשר ייתן בידי בית-המשפט אמצעי יעיל לפקח על בעל
תפקיד בפעולותיו השוטפות" (רע"א 259/99 חברת פליצ'ה ראובן בע"מ נ'
סופיוב, פ"ד נה(3) 385, 393-394 והאסמכתאות שם (2001) (להלן: **"עניין
פליצ'ה"**); אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי 544-545 (מהדורה 13, 2020)
(להלן: **"גורן"**). הליך מיוחד זה של "בקשה למתן הוראות" מאפשר להגשים
שאיפה דיונית חשובה בהליכי חדלות פירעון, שהיא ריכוז ההליכים
הנוגעים לגוף חדל הפירעון בפני בית משפט אחד, ככל שהדבר אפשרי
(רע"א 4956/07 לבנברג נ' ביקור חולים – הוספיטל, [פורסם בנבו], פסקה
6 (2.4.2009)). כך, למשל, נקבע כי כאשר מדובר בסכסוך לגבי מסת
הנכסים של הגוף המצוי בהליכי חדלות פירעון, תגבר הנטייה לבררו
במסגרת בקשה למתן הוראות (רע"א 3032/08 רייך נ' כהן, [פורסם בנבו]
פסקה 6 (2.9.2009)).**

בד בבד, הפסיקה עמדה על כך שככלל, הליך של מתן הוראות אינו
מיועד "לפתרון מחלוקות מהותיות בין נושא התפקיד לבין צדדים
שלישיים, ובוודאי כך כאשר הכרעה במחלוקת מחייבת דיון מורכב
הכרוך בהכרעה בעובדות" (עניין פליצ'ה, שם). לצד זאת, הפסיקה
הכירה בכך שייתכנו מקרים שבהם ניתן להכריע במחלוקת מהותית
בין בעל תפקיד לצד שלישי במסגרת הליך של בקשה למתן הוראות,
אך זאת בהתמלא מספר תנאים: האחד – שבירור הסוגיה שבמחלוקת

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

- 1 נדרש לצורך מתן הוראות לבעל התפקיד לשם "ביצוע יעיל וראוי" של
2 תפקידו; השני – שבירור המחלוקת לגופה אינו כרוך בהכרעה בעובדות
3 או אינו מחייב בירור עובדתי מורכב, וניתן להכריע בעובדות בדרך
4 פשוטה וקצרה; והשלישי – שבניהול ההליך בדרך מקוצרת אין כדי
5 לגרום עיוות דין או כדי לפגוע בזכויות דיוניות ומהותיות של בעל דין
6 (שם, עמ' 395-396; ראו גם רע"א 9082/05 שרידב השקעות בע"מ נ'
7 הרטמן, [פורסם בנבו] פסקה 5 (26.3.2007) (להלן: עניין שרידב); ע"א
8 3069/17 משרד החינוך נ' עמותת גני חב"ד צפת (בפירוק), [פורסם
9 בנבו] פסקאות 28-29 לפסק דינו של השופט מינץ ופסקאות 4-2 לפסק
10 דינו של השופט פוגלמן (29.10.2017); רע"א 2728/19 ארגמן נ' זעירא,
11 [פורסם בנבו] פסקאות 7-8 והאסמכתאות שם (11.6.2019);
12
13 11. לאור האמור, עלינו לבחון מגוון של שיקולים, שהם מלבד מורכבות התובענה, גם האם
14 בירור המחלוקת מול הצדדים השלישיים במתכונת של בקשה למתן הוראות, נדרש לצורך
15 ביצוע יעיל וראוי של תפקיד המנהל המיוחד ואם ניהול ההליך במתכונת מקוצרת לא צפוי
16 לפגוע בזכויות דיוניות ומהותיות של המשיבים.
17
18 12. השאלה המרכזית שיש לבחון היא, האם מידת מורכבותו העובדתית של המקרה ונסיבותיו
19 מאפשרת את בירורו במסגרת ההליך המקוצר של בקשה למתן הוראות. בעניין פליצ'ה
20 נקבע, כי התנאי המרכזי לבחינת התאמת ההליך הוא מורכבות הבירור העובדתי הנדרש:
21
22 "יש שבית-המשפט חורג ממנהגו ומכריע במחלוקת לגופן גם במסגרת
23 הליך מתן הוראות. תנאי לכך הוא שהשאלות הטעונות הכרעה לא
24 תצרכנה בירור עובדתי מורכב באמצעות ראיות אלא תתמקדנה
25 בהיבטים משפטיים, או כאשר העובדות לבירור הן פשוטות ומעטות,
26 והצדדים מסכימים לבירורן בדרך מהירה ומקוצר".
27
28 13. אכן, יש צדק מסוים בטענת המנהל המיוחד, כי מבחן ההתאמה של תביעות כנגד נושאי
29 משרה, לפי סעיפים 373 ו-374 לפקודה, להתברר בדרך של בקשה למתן הוראות הוא רחב
30 יותר והכללים לגבי תביעות מסוג זה מקלים יותר (ע"א 5863/07 מחצבות אשרת בע"מ נ'
31 קלוש עפר חישוב ופיתוח הר אדר (10.12.09)). הטעם לכך נעוץ בתכליתם של סעיפים אלו,
32 אשר נועדו ליצור מסגרת דיונית מיוחדת בתביעה לחיוב אישי של נושאי משרה בתאגיד
33 שבפירוק, במטרה לאפשר דיון יעיל ומהיר יחסית, תוך העדפת האינטרס הציבורי
34 שבהחשת הליכי הפירוק על פני האינטרס האישי של נושאי המשרה, שהתביעה נגדם

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

1 תתברר לפי כל סדרי הדין הרגילים (ע"א 7516/02 פ"ד ס' 69 (1) (2005)).
2 מטעם זה נקבעו לדיון לפי סעיפים אלו סדרי דיון מיוחדים בתקנות 51 ו-52 לתקנות
3 החברות (פירוק), תשמ"ז-1987 (להלן: "תקנות הפירוק").
4

5 14. במקרה זה, המחלוקת העובדתית אינה רחבה ביותר. המשיבים מודים כי אכן שולמו להם
6 באמצעות נווה שמחה הכספים המפורטים בבקשה (מבלי להתעלם מכך שפורטו סכומים
7 לפי עלות מעביד) וכי תשלומים אלה בוצעו בשעה שהם כיהנו כחברי ועד ונושאי משרה
8 בעמותה. המשיבים אף אינם חולקים על כך שאסור היה להם לקבל שכר במסגרת פעילותם
9 בעמותה ואף אינם חולקים על אופן תיאור עבודתם בנווה שמחה (עד כמה שהם עבדו בנווה
10 שמחה). ניכר כי טענות המשיבים הן בעיקר טענות משפטיות, דהיינו, כי נווה שמחה היא
11 חלק מהקדש וולף ומשכך מדובר בישות משפטית נפרדת מהעמותה, אשר אינה כפופה
12 לנהלי רשם העמותות. הטענה כי מדובר בהקדש ציבורי שאינו מתנהל על פי חוק העמותות
13 היא טענה משפטית שההכרעה בה אינה כרוכה בבירור עובדתי מורכב. זו הייתה עמדתם
14 בדיון של רשם העמותות ושל רשם ההקדשות ואף הכנ"ר הצטרף לעמדה זו. מבחינת מספר
15 העדים, מדובר אמנם בעדויות של כל אחד מן המשיבים, אולם לא עלה בתגובה בכתב
16 מטעם המשיבים ובדברי בא כוחם בדיון כי צפויים להעיד עדים רבים נוספים.
17

18 15. מבחינת הפגיעה בזכויות דיוניות, הסכים המנהל המיוחד בדיון להעמיד לעיון המשיבים
19 את כל הפרוטוקולים של החקירות שבוצעו על ידו ועל כן איני סבור שבירור התובענה בדרך
20 של בקשה למתן הוראות עלול לפגוע בזכויות דיוניות של המשיבים.
21

22 16. כמו כן, עולה כי בירור הסוגיה נדרש לצורך ביצוע יעיל של הליך הפירוק. מדובר בבקשה
23 מהותית מול מי שניהנו כנושאי משרה בהנהלת המוסדות וכן מדובר בעילת תביעה ייחודית
24 להליכי חדלות פירעון, ככל שהיא מבוססת על סעיפים 373 ו-374 לפקודת החברות. בעניין
25 שיף הזנפרץ, התייחס כב' השופט ע' גרוסקופף לניהול תביעות תאגידיות המתייחסות
26 לתפקוד נושאי משרה בתקופה בה היה התאגיד סולבנטי ובהקשר זה נכתבו על ידו הדברים
27 הבאים:

28 "ויובהר, יתכנו מקרים חריגים בהם תביעה תאגידית אינה מורכבת וסבוכה,
29 באופן המאפשר ניהול היעיל וההוגן במסגרת בקשה למתן הוראות לבעל
30 תפקיד. כך, למשל, כאשר מדובר בהתנהלות נושא משרה העולה לכדי מרמה,
31 והנופלת לגדר סעיף 373 לפקודת החברות או סעיף 290 לחוק חדלות פירעון (ראו,
32 למשל, ע"א 3515/13 עתאמנה נ' עו"ד איתן ארז כמפרק חברת בני סלים עתאמנה
33 בע"מ (בפירוק) [פורסם בנבו] (11.3.2015); ע"א 7516/02 פ"ד ס' 69 (1) (2005),
34 פ"ד ס' 69 (1) (2005)). כן ניתן להצביע על תביעות תאגידיות דווקא בתחום

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

המומחיות של בית משפט של חדלות פירעון בשל הזיקה הקיימת שבין התנהלות
נושאי המשרה לכניסה להליכי חדלות פירעון (כך הניח המחוקק ביחס לעילה
החדשה שהוכרה בסעיף 288 לחוק חדלות פירעון, בעניין אחריות דירקטור או
מנהל כללי שלא פעל לצמצם היקף חדלות הפירעון, לדיון בעילה ראו דוד האן
"אבני נגיף בדין התאגידי: אחריות נושא משרה – בין חוק החברות לחוק חדלות
פירעון" עיוני משפט מג 203 (2020); אהוד קמר וקובי קסטיאל "סמכות ללא
אחריות? תגובה להצעה לביטול חבות נושאי משרה לפי חוק חדלות פירעון" עיוני
משפט מג 255 (2020)). ואולם המדובר בחריגים המעידים על הכלל – ואילו
המקרה שלפנינו שייך בעליל לכלל".

17. המסקנה מן האמור לעיל היא כי אין לקבל את הטענה המקדמית בדבר אי התאמת ההליך
לברור המחלוקת שבין הצדדים.

18. באשר לטענת ההתיישנות, אזכיר את הלכת מרכז הארגונים (ע"א 5017/92 מרכז הארגונים
בע"מ (בפירוק ובכינוס) נ' עוזר, פ"ד נא(2) 200 ופסקי הדין שבאו בעקבותיה (רע"א
4828/19 אריה שמם נ' עו"ד זאב דסברג (19.12.19); רע"א 9261/20 בנק דיסקונט בע"מ
נ' פריבטבנק (25.3.21)), לפיה תחילת מניינה של תקופת ההתיישנות מושעת כל עוד אין
בידי התובע הקונקרטי ידיעה הדרושה לצורך הגשת התובענה וכל עוד התובע הסביר לא
יכול היה למנוע את אי הידיעה ולגלות מידע זה. אשר לידיעתו של תאגיד על אודות עילת
התביעה העומדת לרשותו, נקבע כי ניתן לייחס ידיעה לתאגיד כאשר אורגן שלו (ובכלל זה
דירקטור, נושא משרה אשר ניתן לראות את פעולתו כפעולת התאגיד עצמו) ידע או יכול
היה לדעת על העובדות המקימות את עילת התביעה. כאשר ידם של מנהלי הגוף שבפירוק
הייתה במעל, המועד המוקדם ביותר ממנו תתחיל להימנות תקופת ההתיישנות הינו מועד
מינוי בעל התפקיד שמונה על ידי בית המשפט. במקרה זה טענת המנהל המיוחד היא כי
ידם של המשיבים, מנהלי המוסדות, הייתה במעל וכי המוסדות לא יכלו לתבוע את
המשיבים כל עוד הם כיהנו בתפקידי הנהלה בעמותה עד למתן צו הפירוק ומינוי המנהל
המיוחד בחודש מרץ 2018. לאור האמור, ברור כי אין לקבל את טענת ההתיישנות, אשר
טרם חלפה מאז מינוי המנהל המיוחד.

19. בכל הנוגע לטענת המשיבים כי בית המשפט המוסמך לדון בתובענה הנו בית הדין לעבודה,
מאחר ומתבקשת השבה של תשלומי שכר, הרי שמדובר בבקשה המבוססת, בין היתר, על
סעיפים 373 ו-374 לפקודת החברות כנגד נושאי משרה בתאגיד והמקום הטבעי לברר את
טענות המנהל המיוחד הוא בבית משפט של חדלות פירעון ולא בבית הדין לעבודה. מטעם
המשיבים נטען כי מינויים לדירקטוריון נווה שמחה היה נחוץ לצורך מילוי החובות

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

המוטלות עליהם וכי קיימת הפרדה ברורה בין החובות המוטלים על המשיבים בהיותם
נאמני ההקדש לבין החובות המוטלים עליהם בהיותם חברי ועד. לפי אפיון זה של
המשיבים עצמם, מדובר בגמול שניתן להם כחברי דירקטוריון (סעיף 95 לתגובת המשיבים)
או כגמול שניתן להם כנאמני ההקדש (סעיף 81 לתגובת המשיבים), ואין מדובר בשכר
עבודה ששולם לעובדים שכירים. גם מטעם זה אין לדעתי סמכות לבית הדין לעבודה. מעבר
לדברים הנ"ל, יש לציין כי בית המשפט של חדלות פירעון פרש את סמכותו על סוגיות
הנוגעות לעניינים המצויים בסמכותם הייחודית של בתי הדין לעבודה. יפים לעניין זה,
דבריו של כב' השופט ד. מינץ, בע"א 3069-17 משרד החינוך נ' עמותת גני חב"ד צפת
(בפירוק) (29.10.17) בפסקה 21:

"כך גם בית המשפט של חדלות פירעון פרש את סמכותו על סוגיות הנוגעות
לעניינים המצויים בגדרי סמכותם הייחודית של בתי הדין לעבודה (ראו: ע"א
5090/08 אורגל נ' עו"ד עופר אטיאס בתפקידו כנאמן, [פורסם בנבון] פסקה
מ"א (8.12.2010) (להלן: עניין אורגל); בש"א (מחוזי ת"א) 12138/02 גן
אורנים נ' טסים תעשיות מזון בע"מ [פורסם בנבון] (1.7.2002); ראו גם: עניין
ההסתדרות הרפואית בישראל). בעניין זה אף קיימת הוראת חוק ייחודית,
במסגרת סעיף 24(א1) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 הקובעת כי
סעיף 24(א), המפרט את סמכותו הייחודית של בית הדין לעבודה, "אינו בא
לגרוע מהוראות כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת רגל, פירוק חברה או
פירוק אגודה שיתופית".

לאור כל האמור, הטענה בדבר העדר סמכות לבית משפט זה, נדחת.

20. לבסוף, נטען מטעם המשיבים כי אף אם היה ממש בטענות המנהל המיוחד, אזי דין הבקשה
להיות מסולקת על הסף מחמת העדר עילה. נטען כי גם לשיטת המנהל המיוחד, הכספים
שולמו למשיבים על ידי נווה שמחה ולא על ידי העמותה ואם כך, לעמותה אין כל זכות
תביעה כנגד המשיבים, שהרי זכות התביעה יכולה להיות רק לנווה שמחה. לטענת המנהל
המיוחד, העמותה וההקדשות התנהלו לאורך עשרות שנים ללא כל הפרדה ביניהן. נטען על
ידי המנהל המיוחד כי כך עולה בבירור מהפרוטוקולים של ישיבות הנהלת העמותה (כגון
נספחים 6 ו-7 לבקשה) מהם עולה כי הנהלת העמותה דנה בניהול נווה שמחה והקדש וולף
בהשתתפות המשיבים עצמם (פרוטוקול הישיבות מיום 29.10.12, 11.12.12, 10.1.13 ו-
26.5.13 בנספח 6 ו-1.6.14 בנספח 7). כפי שציין המנהל המיוחד, אחת הסיבות לפתיחתו של
הליך הבראת העמותה היה עירוב מוחלט בין נכסי העמותה, נכסי הקדשות דתיים ונכסי
הקדשות ציבוריים כאשר כלל נכסי המוסדות נוהלו על ידי ועד העמותה. זאת אף הסיבה

בית המשפט המחוזי בירושלים

פר"ק 18-03-1363 משרד המשפטים/רשם העמותות נ' עמותת תלמוד תורה הכללי
והישיבה הגדולה עץ החיים ואח'

למינויו של המנהל המיוחד במקביל הן כמנהל מיוחד לעמותה והן כנאמן להקדשות
הדתיים והציבוריים, במסגרת מתווה שנעשה בהסכמת העמותה, בחתימת המשיבים 1 ו-
2. בנסיבות אלה, אין לקבל את טענת המשיבים כטענת סף המצדיקה את סילוק התובענה
על הסף.

21. לא התעלמתי מטענת המשיבים בדבר המחלוקת הנוגעת לסכומים שקיבלו המשיבים.
לטענת המשיבים בהקשר זה, המנהל המיוחד נקב בבקשה בסכומים המבטאים את העלות
למעביד ולא את הסכומים שקיבלו המשיבים בפועל. מחלוקת זו תידון במהלך בירור
הבקשה, ככל שהצדדים לא יגיעו להסכמה ביחס לאופן חישוב הסכומים שהמנהל המיוחד
תובע את השבתם.

סוף דבר

22. לאור כל האמור לעיל, לא מצאתי מקום לקבל את הטענות המקדמיות שהועלו מטעם
המשיבים והן נדחות. המשיבים ישלמו ביחד ולחוד, למנהל המיוחד הוצאות ושכר טרחת
עורך דין בסכום כולל של 9,000 ₪ וזאת תוך 45 ימים מהיום. ככל שהסכום הנ"ל לא ישולם
במועד, יתווספו אליו הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד ליום התשלום בפועל.

23. המשיבים 3-4 יודיעו עד ליום 26.10.21 האם הם מבקשים לקיים דיון בטענות המקדמיות
שהועלו על ידם, לנוכח החלטה זו.

המזכירות תמציא את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ו' חשוון תשפ"ב, 12 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.

אביגדור דורות, שופט

אביגדור דורות, שופט